

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću
mjesečno K 1.25, godišnje K 15.—. Za INOZEMSTVO K 23.—.
Platljivo i utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalazi se u „Hrvatskoj Tiskari“ — UREDNIČTVO
na obali br. 248. prizemno. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug).

Izdavatelj i odgovorni urednik **Dr. MARKO SKOČIĆ.**

OGLASI PO CENNIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, subota 10. svibnja 1913.

Broj 822

Na trajne izazive.

Kad je predsjednik vrhovne uprave stranke prava Dr. M. Starčević upravio svoju poruku dalmatinskim pravašima, pustio sam da diplaši prebiru po miloj volji.

Nu uza sve to nisam očekivao što se od njih dočekati ne može. Predobro ih poznam a da ne bi znao za njihova sredstva.

Nisam ni za čas sumnjao, da će se oni obraćati svukuda za svjedočbu otačbeništva, a da će u isto doba uprijeti sve sile imine i zasjede ne bi li tako pripravili ono za što čekaju i radi čega su u stranku poslani.

Da se radi s njihove strane samo o napadajima osobne naravi, ja se ne bih ni obazirao, jer napokon njima može biti do mene koliko i meni do njih, a oni najbolje znaju što ja o njima držim.

Dakle o mojoj naklonosti ili mržnji prema njihovim svjetlim osobam ne treba ni govoriti. Jesu li pak oni pravi privrženici sv. matere crkve, pokorni i poslušni sinovi sv. Očca, to su posli njihove duševnosti, kao što također i za moju osobu to su posli o kojima ja odgovaram Tvorcu, a ne kojekakvim farizejima.

U ostalom liepa bi to bila politička borba, u kojoj bi glavni posao imao sastojati u farizejskim natezanjima te vrsti! U tom poslu diplaši mogu uspjevati kod drugoga, kod mene ne će. I što god oni u tom pogledu izmišljali ili kolikogod razjašnjenja tražili, ostaviti će me uvijek ravnodušna, kao što bih ostao i onda, kad bi mi predbacivali da sam živio ili da živem u milosti c. k. organa slavne c. k. austro-ugarske vlade.

Navale te vrsti mene ostavljaju mirna, kao da ih i nije.

Nu u cilom ovom poslu, u svoj onoj strašnoj uzrujanosti svih diplaša ne radi se o osobnostima, ni o stvarima duševnosti, vjeri ili čemu sličnomu, nego samo o dvie različite političke misli, o različitim političkim pravcima, koji su u sebi i u svojim posljedicama oprečni, i koje nije moguće spojiti.

S jedne je strane misao nezavisnosti, s druge pokornost i služništvo, a to ne može spojiti nikakav program, nikakova stranka.

„Hrvatska Rieč“ donela je pred par dana popis iz Zagreba u kojem se tumači, kako i zašto je iz viših vlastodržačkih krugova obustavljen proces proti Dr. A. Horvatu i družini.

Nastojanja da se te ljude oslobodi bila su davno poznata i moglo se za stalno držati da će se dogoditi što se dogodilo.

U svoje doba Davida Starčevića nisu vlastodržci ni oslobadjali ni oslobodili. Pače posve protivno. David je morao čamiti u tamnici i biti osuđen. Dr. Horvat je bez suda oslobodjen.

Eto tu su dva pravaša, dvie, po izgledu, srodne duše, ali samo po izgledu, jer, i ako su iste stranke, vlastodržcima su veoma različite, oprečne, a to s toga jer su u bitnosti drugačije, jer su im misli i misije različite, medju sobom nespojive.

David je radio za Hrvatsku svom svojom dušom i čamio je u tamnici, Horvat da ne čami raditi će kako mu zapoviede. Iza njega zja otvorena jama i vlastodržci ga mogu u nju gurnuti kad im se god prohtije.

Ne će proći dugo — jer se već počimlje — u Banovini će izniknuti nova vrst pravaša. Oni će se zalagati „radi Hrvatske“ za veevlastni položaj i korist monarhije sve u šestnajest. Da im to lašnje uspije biti će u politici revni katolici da tako lašnje obrane vjeru i narodnost hrvatsku od najvećeg narodnog neprijatelja, od prieteće i uništavajuće pogibelji pravoslavlja i Srbstva. Za tim će nuditi narodu hrvatskomu slobodnu i ujedinjenu Hr.atsku na tanjuru kao dar poslušnosti vlastodržcima.

Toga je bilo i prije u Banovini, a ima sada i po Dalmaciji, pa kad diplaši jauču, i zovu u pomoć cijeli Izrael da im pomogne utući mene, koji im kvarim milozvučne napjeve ili što im razdirem legionaške mreže, to me samo veseli.

Ili se oni ne sjećaju da sam bio radostan kad sam im osujetio prvi slavni čin, koji su htjeli izvesti čim su ušli u stranku? A zar se ne sjećaju da je tako bilo i s onim drugim sramotnim pokušajem njihovim? Pa zar nije bilo tako i s trećim i evo sada i sa četvrtim?

Što su diplaši znali kakva će biti resolucija zadarska nekoliko dana prije nego se u obće sastavila?

Pa ipak su se ratili ne bi li osujetili onaj iztup, onu resoluciju proti kojoj ne može i ne smije da bude nijedan pravaš.

Kad im nije uspelo što su bili širom Dalmacije poduzeli, nisu mirovali nego su se formalno ratili proti stranci, kušajući omamiti ljude proti upravi stranke. Takovih pisama koliko su diplaši razasjali po Dalmaciji! A ipak danas javno tvrde da nisu takova šta poduzimali.

I onda tko ih je tiskao da onako navaljuju na zaključke uprave strake prava u njihovim novinama? Tko ih je nagonio da denunciraju, da kleveću, da budu špioni?

Kad je Dr. Ante Alfirević sa

svojom družbom sve to radio, ni ja, ni nitko nije ih još bio pograbiio kako valja.

A kad sam ja stao da cilu njihovu urotu odkrivam ne imenujuć nikoga niti jednim slovom, nego onako teoretički razpravljajuć o narodnoj našoj politici, tko je ustao na moju osobu sumnjičenjima, denuncijam, špijunstvom?

Zar to nije bio Dr. A. Alfirević i njegovi drugovi diplaši?

Naravno sada se kriju. Ne sjećaju se jasnici što su i kada su pisali, govorili; kamo su putovali, koje sastanke su držali. Ali onaj komad papira koji se zove „Dan“ traje ipak više nego sjećanje Dr. A. Alfirevića.

Na tom papiru se dakle nalaze zabilježeni dani i mjeseci, koji javno dokazivaju sve što su diplaši u potaji poduzimali.

A kad sada Dr. A. Alfirević javno ustaje svojim imenom i tvrdi da on ne ulazi u pisanje „Dana“ to onda dokaziva svima, koji znadu prilike u Spljetu, čega je sve kadar Dr. A. Alfirević.

Kad Dr. A. Alfirević tvrdi da nije vrludao, napomenut ću mu da ni god. 1908 nije znao da postoji stranka prava, nego je vrludao u svom „Danu“ po onim mutnim vodam germansko-Luegherovim, kako vrluda još i danas.

Došao je on u stranku tekarsvršetkom 1910 ali ne da utuče smodlakovce, kako se obično misli, ta mutne vode „Danove“ počele se razlivat u Spljetu ima jedanaest godina, a „Sioboda“ nema nego osam godina života.

I Dr. A. Alfirević i „Dan“ nemaju, od njegova dolaska u stranku, toliko posla sa svim drugim strankam koliko sa strankom prava.

Tu je ona misao, koja je u sebi i u svojim posljedicama oprečna misli pravaškoj. Njihova je služnička, naša je nezavisna. Njihova je za robovanje, naša je za oslobodjenje.

Meni je pak veoma drago da sam pomagao otvoriti vrata stranke prava i za ljude kova Dr. A. Alfirevića, jer evo ovako se zna što on i njegovi drugovi diplaši hoće, za čim teže, kuda bi narod htjeli odvesti. A što je glavno može ih se zvati za njihova djela na odgovornost pred forumom kojemu po stranačkoj organizaciji spadaju.

Što se tiče mene, nisam se odgovornosti ni do sada ugibao, pa da bude svakomu bistro koliko ju preuzimljem, kažem da ostajem i nakon svih odgovora Dr. A. Alfirevića pri svemu onome što sam do sada o gospodi diplašima utvrdio. Ni jedne rieči ne povlačim.

Poslje poruke predsjednika Dr. M.

Starčevića nisam u ovom poslu namjeravao ni ovo napisati. Ali kad gospoda Dr. A. Alfirević sa družinom imaju običaj jedno misliti, drugo govoriti, treće raditi; kad oni u istom času gdje mole svukud naokolo za pomoć, za svjedočbe; u istom času kad sazivaju sastanke za pouzdanicu; u istom času kad se obraćaju na predsjedništvo, da bi ih se za Boga pustilo u miru; kad velju u istom tom času zaplotnjački postupaju, onda sam morao odgovoriti im javno barem ovoliko koliko sam.

Dr. M. D.

Tuga na Cetinju.

Za veseljem, koje je bilo obladalo malom i junačkom Crnom Gorom, dok su hrabri sinovi njeni na bojnim poljanama borili se i ginuli za slobodu domovine, nadošla je crna, velika tuga i obastrla brda crnogorska i napunila gorkim pečalom kralja-heroja i njegove hrabre vitezove.

Dne 6 tek. mj. imao se proslaviti patron kraljevske obitelji sv. Juraj. Ali kako se je mogao drukče i proslaviti ove godine no tugom, crnom, velikom tugom, koja je razorila sanje kralja-pjesnika, pokopala hiljade srdaca slavni Crnogoraca, istrigav im nemila sudbina iz ruku krvlju natopljen Skadar, onaj liepi na Bojani grad!

Ne čuju se više puške džeparice, ne pjevaju u kolu djevojke; umuknula pjesma i davorija; ne vidje se taj dan niko obučen u toke i kadifu, kako je bivalo prvašnjih godina, dok su sanje krstarile, dok je u vilama junačka krv strujila, da podje *onamo za brda ona*, da im se povrači što im je oteto...

Crna tuga za poginulim u krvavom ratu za oslobodjenje prošetala se do sviju crnogorskih koliba i dvora, jer nema ni dvora ni kolibe, a da ne pogiboše iz nje i dva i tri člana obitelji. Ne lepršaju zastave trobojne; par samo leprša zastava i to na kućama albaneškim, koje kao da se prečinjaju e su im nepoznati tragični događaji posljednjih dana.

Vijest o odreknuću Skadra počela se zapravo Crnom Gorom širiti zadnjih časova. Tužna vijest, teški časovi. Crnogorci nisu vjerovali, ali je rekao Gospodar i oni su čuli njegov glas i satri srca priklonili mu dušu. A bilo ih je do jučer, koji nikako vjerovat ne moguše i svakog onog te bi im tu istinu saopćio, smatrahu provokaterom i spremni bijahu nasrnuti na nj kao na zlikovca. Nego danas svak gleda bolno u svog Gospodara, koji jamačno u duši trpi više od svog biednog crnogorskog naroda.

— Ja ne ću ništa više govoriti o Bogu; tko dalje daje mudrost, taj orobljuje samoga sebe.

I nekoliko sati kasnije dodjoše njegovi učenici k njemu i prigruše se do zemlje i rekoše:

— Meštre, govori nam o Bogu, jer ti imaš potpunu znanost Božju i nitko osim tebe nema te znanosti.

I On im odgovori i reče:

— Ja ću vama govoriti o svim stvarima na nebu i na zemlji, ali vama o Bogu ne ću govoriti. Ni sada, ni kasnije ne ću vama o Bogu govoriti.

I oni se na to rasrdiše i rekoše mu: — Ti si nas doveo u pustinju, da te mi poslušamo. Hoćeš li ti, da nas natrag pošalješ gladne, nas i ovu veliku množinu, koja je tebe slijedila.

I on im odgovori i reče:

— Ja ne ću da vama o Bogu govorim.

I množina zamrmlja na njega i reče: — Ti si nas doveo u pustinju i nisi nam dao nikakove hrane za jesti. Govori nam o Bogu i to će nam biti dosta.

Ali On im ne odgovori ni jednom riječju. Jer je znao, da bi im dao svoje

A kakve su hrabre Crnogorke! Tuga im je uprav do srca došla i teško ih je u toj tuzi gledati.

Crnogorska je žena takova, da joj se je pokloniti čeličju i samopriegoru, odvažnosti i poletu do divljenja i najdublje poštovanja. Crnogorske su žene sve jednake: odvažne, bojovne, neustrašive, viteške. One poštuju ratoborne vojnike kao nijedne druge žene na svijetu; u njima vide spasitelje domovine i jedinu sreću i ponos svoj. Domovno čuvstvo kod crnogorskih žena tako se je duboko u dušu ukorijenilo, da nema uobće na svijetu žene kao što je hrabra Crnogorka. Kroz sedam eto sudbonosnih mjeseci krvavog balkanskog rata, što crnogorske žene nisu pretrpile, provlačeć se kroz klance jadicovce do hrabrih ratnika na Tarabošu, Brdanjolu i drugdje, da im donesu hranu i da im zaviju ljute rane! Ma da su pri tom mnoge i zaglavile, nije strah njih uzdrmao nikada, jer su se nadali njih i njihovi zatočnici, slavni ratoborci, da će se proširit mala Crna Gora, da će iz krvi niknuti sreća i slava junačkog crnogorskog roda!

A danas je tuga Crnogorke u pečal zavila jer one čuju vapaj izranjenih boraca, izražen u onoj liepoj pjesmi njihovoj: *rane moje ljuto tlišu, mila, draga Crnogorko... Osveti me Crnogorko, pomoć, Crnogorko!*... Ali su rane duboke i bez ploda, Skadar crnogorski nije... Crnogorka uz ranjenike kao da je zanemila, žena crnogorska na obudovjelom topragu danas ljuto cvili ili gleda izranjena bez uspjeha vojna. Zanimila je svaka Crnogorka poput slavne nekad hrvatske Niobe, Katarine Zrinske, bez milog i dragog Petra svoga...

A tamo u kraljevim dvorima tuga je barjak najudesniji razavila. Razočaran Gospodar gleda i misli. Misli u prošlost krvavu, misli u budućnost tužnu. Sjeća se povjestnice svog mučenog roda, sjeća se godine 1862., pak godine 1876. do 1878. Sjeća se svega što mu je slavni rod pretrpio, dok je prirodjenim pregalaštvom u vatru srnuo, da iz nje izadje slavodobitan. I rod njegov iz vatre slavodobitan uvijek izlazaše, ali nikad okrunjen stečevinam, koje zaslužiše žrtve hrabrih Leonida i Scipiona... Uvijek nešto, ali nikad — *onamo, onamo, za brda ona...*

Dok evo povjestnica bilježi god. 1913. kao najslavniji spomenik crnogorskog junaštva, Crna Gora ostaje što je i bila ili malo, samo malo dukča. Svega se junački kralj sjeća i mrko gleda u gvozdeni udes i raskidana srca promišlja koji je teška, vrlo teška sudbina svim malim narodima!

Tugu, kakovu može tek da osjeti pje-

blago, kad bi im o Bogu govorio.

I njegovi učenici odoše tužno dalje, a množina se povrači k svojim kućama. I mnogi pomriješe na putu.

I kad je On bio sam, ustao je i okrenuo svoje lice k mjesecu i putovao sedam mjeseci i nije nikomu ništa govorio, ni davao odgovora. I kad je bio ispunjen sedmi mjesec, stigao je do pustinje, koja se zove pustinjom velike rijeke. I ondje je našao špilju, u kojoj je nekoč stanovao neki centaur, i uzeo ju za svoj stan i napravio si prostirku od šaša, da na njoj leži. I tako postade pustinjak. I pustinjak je svaki sat hvalio Bogu, koji mu je bio dovoljno, da ima nešto znanosti od njega i njegove divne veličine.

Kad je pustinjak jedne večeri sjedio pred špiljom, iz koje je bio napravio svoj stan, ugledao je mlada čovjeka sa zlim i lijepim licem, koji je u lošoj odjeći i sa praznim rukama onuda prolazio. Svake je večeri mladi čovjek s praznim rukama onuda prošao i svakoga se je jutro s biserjem i grimizom natrag povratio. Bio je to razbojnik, koji je robio karavane trgovaca.

A pustinjak ga je gledao i sažaljvao.

OSKAR WILDE-

PJESME U PROZI.

Učitelj mudrosti.

Od svoga djetinjstva bijaše On tako napunjen savršenom znanošću od Boga, kao malo tko. Kad je još bio dječak, dolazili su k njemu sveci i svete žene, koje su živile u slobodnom gradu njegova rođenja, te su se čudile dubokoj mudrosti njegovih odgovora. I pošto su mu roditelji dali odjeću i prsten muževnosti, poljubi i ostavi ih On i ode napolje u svijet, da svijetu o Bogu govori. Jer je u ono vrijeme bilo u svijetu njih mnogo, koji nisu u opće ništa znali o Bogu, ili su ga samo nepotpuno poznavali, ili su krive bogove obožavali, koji su u gajevima stanovali, te se za svoje vjernike nisu brinuli. I On okrene k suncu svoje lice i stane putovati. I On je išao bez sandala, kao što je vidio, gdje idu sveci, i o svom je pasu imao kožnatu torbu i bocu za vodu od pečene zemlje.

I kako je išao cestom, napunjal ga veselje, što dolazi od znanosti Božje, i bez prestanka je pjevao pjesme u slavu Božju, i nakon nekog je vremena stigao u čudnu

zemlju, gdje je bilo mnogo gradova.

I On prodje kroz jedanaest gradova. Neki gradovi bijahu u dolinama, a neki na obalama velikih rijeka i opet neki na brežuljcima. I u svakom je gradu našao po jednoga učenika, koji ga je ljubio i slijedio. I velika množina svijeta slijedila ga je u svakom gradu, i poznavanje Boga širilo se po svoj zemlji i mnogi vladari budu obračeni i svećenici u hramovima, gdje su stajali kipovi poganskih bogova, nadjoše, da su izgubili polovicu svojih dohodaka. I kad su o podne udarali u bubanj, ne dodje nitko, ili dodje samo malo njih sa paunima i mesnatim žrtvama, kao što je to prije njegova dolaska bio običaj u onoj zemlji.

Ali što ga je više puk slijedio, što je veći bivao broj njegovih učenika, to je i veća postajala njegova tuga. I On nije znao, zašto je njegova tuga tako velika. Jer on je uvijek govorio o Bogu, crpeći iz obilja potpune znanosti od Boga, kako ju je njemu sam Bog dao.

I jedne večeri izadje On napolje iz jedanaestoga grada, koji je stajao u Armeniji, i njegovi su ga učenici s velikom množinom slijedili, i On izadje napolje na jedan brijeg i sjede na jednu u pećin na

brijegu, a njegovi učenici stajahu oko njega i množina je klečala u dolini.

I On spusti svoju glavu na svoje ruke i zaplače i reče svojoj duši:

— Zašto sam ja tako pun tuge i straha i zašto je meni, kao da je svaki učenik moj neprijatelj, koji putuje u podne?

I njegova duša mu odgovori i reče:

— Bog te je napunio svojom potpunom znanošću, a ti si tu znanost dao dalje drugima. Biser od velike vrijednosti ti si podijelio i odjeću bez šava si razderao. Tko dalje daje mudrost, taj orobljuje samoga sebe. On je kao onaj, koji sam razbojniku daje svoje blago. Nije li Bog mudriji od tebe? Tko si ti, da dalje daješ tajnu, koju ti je Bog rekao? Ja sam nekoč bio bogat, a ti si me siromašnim učinio. Ja sam nekoč vidio Boga, a sada si mi ga ti prekrpio.

On je plakao i opet, jer je znao, da je njegova duša govorila istinu i da je on znanost Božju drugima dao i da je bio kao onaj, koji se drži Božje odjeće, i da ga je njegova vjera ostavljala u istoj mjeri, u kojoj je rasao broj onih, koji su njemu vjerovali.

I On reče samomu sebi:

čeljad, friško izpečeni pravaši, čije pravaštvo datira od onda od kada mi nastupismo na upravu ove naše občine od 42.126 stanovnika i ono ostalo, što k ovomu spada.

Nego na stranu njihovo pravaštvo, koje će svestrano zadovoljiti naša obč. blagajna, a oni dobri ko što jesu drugo i ne pitaju. Rekao bi bokež: „Ah kami pravaštvo“, a ja ću sada reći o našem poljubcu.

Vi ste Gosp. načelnice prvi dan Božićnih svetkovina blagohotno izvolili doći u moju kuću, te mi čestitali Božićne svetkovine, dapače, kao da ste u svojoj dobroti hleli da Vas i ako bi to do onda smatrao svojom dužnošću i čašću ipak ne predtečem, (jer ste dosta rano došli), na čemu Vam i ovde hvala i priznanje, pak se ne mogu domisliti kako i po čemu svjadate u sklad da je tu bio Judin poljubac? Nije li mi zar najprirodnija uljudnost nalagala, da Vaše poštovanje poštovanjem vratim, te da Vam ne Judinim poljubcem, nego iskrenim srcem uzvratim prigodom Vašeg imendana iskrenu čestitku?

Ja natrag ne ću niti mogu, a mimogred budi rečeno da ti naši poljubci, bili oni Judini ili Ivanovi ipak nam ne smiju priečiti, da za naše javno djelovanje ne pozovnemo jedan drugoga na obračun i kad to javni interesi od bilo koga nas zatražuju.

Da bude Vam oni, koji Vam napisashe ono u „R. N.“ ovako stvar iztakli, pak još tomu nadodali da se onih svetih dana pjeva ona za svakoga Kršćanina uzvišena pjesma: „Slava Bogu u visini, a mir ljudima u nizini“, Vi sigurno ne biste podpisali ništa o Judinu poljubcu, kojega, ako sam ja zbilja Vama dao, neka me tad i stigne sudbina Izdajice.

Mogao bih zaključiti, a radi Vas bio bih skratio i na polovicu, ali zbog onih, koji Vam ono napisashe imam još da Vam nešto rečem, a to je da ih upitate: po čemu sude i Vama rekoše da ustvrdite, ebi ja htio da predstavljam cilu občinsku upravu? U mojemu ponašanju obč. predsjednika pozivljem se prvo na moje drugove u upravi, pak onda na cilu Vieće, neka mi su i ciglim jednim činom zasvjedoči i dokaže, da bi ja i iz daleka bio nametljiv ili osvetljiv, pak evo mene da položim čast, koju sam svjestan da sam primio iz povjerenja i dobre volje mojih krajišnika, a ne iz mišije milosti, jer ja tu prezirem i one, koji uvjetovno zbilja podijelivali su je.

Nego, pročitajte bolje onaj članak koga Vi podpisashe pak čete se istina polagano, ali sigurno, uvjerit da su Vas strašno nasukali, jer dok Vi podpisashe da ja hoću da predstavljam cilu upravu, Vi crnim na bijelu, jasno, čisto i bistro hoćete da budete sudija moje savjesti i mojega uvjerenja.

Pitam ja Vas i njih, odkud Vama i njima ta posebna moć, da mi izdajete svjedočbu, a to stoga što bi ja tobože laskavo se izrazio o člancima Veleuč. G. Dr. Drinkovića, kojemu u ostalom nije stalo do ničijeg osobnog, a najmanje mojega laskanja.

Jedna od dvi: ili ste vrlo naivan, ili veliki despota, koji u svojoj tiesnogradnosti ništa manje ne tražite, nego pritisak osobnog mišljenja i vlastitog uvjerenja, a onda čujte.

Vama i njima javno i otvoreno izjavljujem, da će me uvijek žalostiti svako, bilo pisanje bilo djelovanje, dolazilo ono od bilo koga, ako ide za tim, da oslabi redove one stranke, u kojoj se ti ljudi nalaze, a k tomu odmah nadodajem i izjavljujem, da izkijučujuć pitanja osobne naravi (ako ih u ostalom ima) pisanjem veleučnog Drinkovića ja kao pravaš, kao Hrvat a najvećma kao Slaven podpunu i uprav s podpunom duševnom nasladom dielim i odobrajem.

Ja vidim da valja vuka i ubiti i u jamu baciti, pak mi dozvolite da Vas upitam: Odkud Vama vlast da prigovarate mojemu slobodnom mišljenju? Za Vas znamem, ali od kud njima.

Vi tu vlast moguće ste dobili, kad ste prošlih poklada kao pravaški načelnik „najveće pravaške občine“ prisustvovali priredjenoj večeri sa zabavom u taljanaškom Casinu, gde ste po „Dalmatinim“ riečima i darove dielili, valjda u korist Družbe sv. Ćirila i Metoda ili Lege? A šta bi Vi rekli i gdje ste odma iza te večeri javno govorili da Vi svoj načelniški izbor nemate zahvaliti pravašim, jer da bi Vas i taljanaši bez pravaša bili jednako iznili...

Ovo Vam jedino G. načelnice begenišem, i to Vam vjerujem bez zakletve, jer onamo i je Vaše pravo mjesto. Zaludu, stotinu puta vuka krsti, vuk uvijek gleda da u goru umakne.

Ne daj, Bože, da se sjetim, a sve

se bojim, da ćete umrijet pod onim istim barjakom pod kojim i bijaste sve do svoje punoljetnosti, dok Vas neki Hrvati (Bože im ne upiši u grieh!) iz Casina ne izvukoše i u Hrvatsku Čitaonicu proturaše. A sada mi dolazite odmah od trbuha suditi o pravaštvu Dr. Drinkovića, za koga se nije nikad čulo, da je pod ikakvom drugom nego pod pravaškom kabanicom, bio.

Ne bih dalja, ali nam je sutra sjednica kotarske uprave stranke, a Vi svoju rekoste prije nje, pak ne ću ni ja stati u obruču, jer ni ja nisam za okvir, nego što je da je, a što nije nek nije.

Kad govorite o izmjeni brzjava između Vas i Čast. G. Prodana izgledate i previše smiešam, jer Vi znate da ste Vama i onu večer pokazivali brzjavku častnog Prodana, a mi ipak od Vas zahtjevali da morate ići i Vi obećali a ne otišli.

Vidite, ja se ne krijem da očitujem kako mišlim i osjećam u javnim poslima, čemu onda i Vi kao pošten čovjek ne rećete istinu? Koga se bojite i kako se u obće čovjek može bojati istinu govoriti? Recite čisto i bistro ono što svak u Imotskomu znade, a to je, da ste u kasno doba noći dobili sa stanovite strane nalog, da ne smijete ići na zbor u Zadar.

Ovo priznajte, pak će sve svršiti; možete i zaniekati, ali ću ja tada ilustrirati tako da će svak moći opipati gdje je slabo...

Nadam se da nisam zaboravio na nijednu okolnost po Vami podpisanu u „Rieč. Novinam“, a da Vam dadem i ako do duše ne laskav po Vas, svakako istinit odgovor.

Želim i nadam se da se V. G. ne će osjetiti dirnutim na ovako iskrenom obračunu, te mi tako ne će dati povoda da iznesem ono što ne bi ni meni ni Vama, ako ste uistinu pravaš, bilo drago, a ni ono, što Vama kao načelniku ne bi u nijednom slučaju laskalo.

Kako Vam drago.

U Imotskomu na post sv. Dujma 1913.

Jure Jerković

obč. prisjednik i član kotar. uprave stranke prava.

Iz grada i pokrajine.

Zapljena. C. K. Okružni Sud u Šibeniku kao tiskovni, riješavajući prijedlog c. k. državnog odvjetništva od 7 svibnja o. g. Ss. 24/13/2, sudi:

I. Sadržaj članka „Polazak kola“ koji počimlje tim riječima i svršava riječima „do cilja“ štampanog na trećoj strani i trećem stupcu u periodičnom tiskopisu „Hrvatske Riječi“ broj 820, sadržava skrajnosti prestupka po članku IX zakona 17 prosinca 1862 broj 8 ex 1863 L. D. Z.

II. potvrđuje obavljenu zapljenu itd. — Silobrčić.

Osječko operno-operetno društvo u Šibeniku. Zadnje dvie večeri u mjestnom kazalištu davalo je osječko operno-operetno društvo dvie predstave i to opere: „Jesenske vježbe i „Evu“.

Dok prva nije u svemu zadovoljila, jer je nešto bila i manjkava, druga — „Eva“ — nas je uprav zadivila. Šibenčani će se bez dvojbe dugo sjećati sinošnje večeri i u najmilijoj će im uspomeni ostati sjećanje na nju.

U „Jesenskim vjezdama“ istaknuti nam je poznatog šaljivdžiju g. Vukovića, koji je mnogo bolje nego u „Ljepoj Jeleni“ pokazao svoj izvstni talenat, pun fine šale i osebnog umjetničkog sarkazma, zatim gospojicu Grosz, koja je svojim liepim glasom ugodno zabavljala publiku.

U „Evi“ pak dolazi na prvo mjesto omiljela gospojica Aschenbrenner.

Mi smo o njoj svoj sud jur izrekli i sada nemamo što nadodati nego da nam se taj sud još većma utvrđuje što gospojčin piev više slušamo.

S pravim je umjetnicima isto što i s liepim klasičnim djelima. Što ih više čitaš više ti održaju i uvijek te zanose i uvijek im se diviš.

Gospojica Ashenbrenner kao Eva doživila je jednodušan i buran aplanz publike. Njezina uvijek krasna, prirodna igra, njezin uvijek sigurni ljubki glas, graziozam u svim tonovima, pak njezina umiljata i nježna narav, puna proučenosti svega onoga, što se na pozornici zgadja, osvoja slušatelje tako, da ne možeš te joj se ne diviš. Ona se uživi u ulogu poput svih pravih umjetnika i daje nam pjevajući srce svoje. U svakoj kretnji, u svakom pogledu, u onoj čednosti curice — male Eve, u sve-

mu, što otkriva dušu nježne žene, ona je izvrsna i čini na publiku silan dojam. Gospojica kao da je stvorena za lirске partije. gdje govori srce i duša. Slušajući je, pričinjalo mi se na nekojim mjestima, da slušam proslavlenu našu umjetnicu. Maju de Stozzi.

Gospojica Aschenbrenner, bude li se usve i posve umjetnosti posvetila, brat će bez dvojbe mnoge lovorike umjetničkog uspjeha. jer posjeduje sve ono što se od prave umjetnice zahtjeva: i glas i igru i vokalizaciju i ono nešto, što se ne da označiti, a što nas tako silno privlači. Preporučili bismo joj samo, da odabire one partije gdje odskače nježnost, stidljivost, nevinost, jer tu ona kulminira. Nama n. pr. u trećem činu kao razurdana Parizanka, i ako je izvrsno i pjevala i igrala, manje se je svidjela, ili recimo, nije nam toliko bila simpatična kao u ulozu male, nježne, stidljive Eve.

Šteta je, da ovako izvrstan talenat, koji je na putu umjetničkog usavršavanja ne dobije angažman n. pr. u našem bielom Zagrebu.

Za gospojicu n. Aschenbrennerovom treba pohvaliti gospojicu Makušinsku. I ona je vrlo liepo sinoć zabavljala publiku. Vokalizacija je u nje dobra kao i igra. Tenor g. Oto Lubin kao tvorničar bio je na priličnoj visini svoje uloge. Igramunije uvijek dotjerana, ali mu je glas ugodan i dobar. Osobito u duetu sa gospojicom Aschenbrennerovom bio je izvrstan.

Kor nije mogao bit bolji, navlastito u drugom činu, gdje je pobrao silan pljesak publike i gdje je morao na zahtiev i želju publike binirati svoj krasni skupni piev. G. Vuković kao obično zabavljao nas je i sinoć izvrstnom svojom šalom, protkanom gdjekad i finom duhovitošću.

Orhestar pod ravnanjem g. Paulsena bijaše kao uvijek savršen u svakom pogledu.

Večeras društvo daje „Hoffmanove priče“. Glavne uloge su u rukam gospojice Aschenbrenneve i g. Mitrovića. Jedno i drugo ime zaslužuje — a osobito ono prvo — da kazalište bude dubkom puno.

Statistika o panslavistickom pokretu. Mi smo iz kurioziteta donijeli u zadnjem broju sliku o tom tobožnjem pokretu i dodali smo joj njezin prevod njemačkoga teksta kakogod nam je iz njemačke tvornice bio poslan. Dio toga teksta nam je bio zaplijenjen, pa nam je drago da c. i k. državno odvjetništvo ne prepušta u javnost stanovište bečko u pogledu Slavena samo kad je to stanovište izašlo kroz „Hrvatsku Rieč“.

Izpravi. Govoreći u zadnjem broju o g. Mitroviću potkrala se štamcarska pogreška. Rieči: „Da mu je glas u visinama nešto stalniji“ imaju se shvatiti obratno. Dakle u *nizinama*.

Primili smo prvi broj lista „Ujedinjene“, glasila nacionalističke omladine.

Upravi „Družtva srednoškolskih profesora u Dalmaciji (Spljet)“ stigli su u „Zakladu Dr. Tripa Simovića“ za potpomaganje siročadi društvenih članova sliedeći doprinosi: Gg. uprav. Marko Ježina K 10, učiteljski zbor c. k. realne-gimnazije u Šibeniku K 20.

Darovatetjim uprava najljepše zahvaljuje.

Našem redarstvu. Juče po podne na Pazaru bio se sakupio velik svijet da čeka povratak kola i konja. Gomila pak nestašne djece tiskala se i gonala se, a gonanje je svršilo izmjenom kamenja i plačem. U nestašici ljudi posredovale su žene. Opazilo se, takodjer da dječurlija nasrće na strane polaznike tražeći novaca.

Da se to dogodilo samo juče mi se ne bismo ni osvrćali, ali pošto je to u našem mjestu udomljeno ne može baš da nam bude indiferentno.

Već od ranog jutra „Prid gradom“ kupi se talog šibenskog društva, te bezposlen valja se po tlima i traži gnusne razgovore da prikrti dosadni dan.

I za djecu je Prid gradom vrlo zgodno, jer ima nekoliko pločnika, što su kao naročito postavljeni za pravilno igranje na „cento“ ili „bružu“.

Pred večer pak na glavnom rascrižju otvaraju zabavu odraslija djeca sa sramotnim napjevima, a nastavljaju do kasno u noć sa guranjem i igrom „na pulele“. U prilog naših navoda najbolje govore polupana gvozdena pregrada i razbijene najnovije stepenice.

Mi znamo da se od jednom ne može sve urediti, ali mislimo da nam je dužnost na sve slabe strane upozoriti šefa našeg občinskog redarstva gosp. Bumbera, koji kroz kratko vrijeme dao nam je dosta

dokaza o svojoj sposobnosti i debroj volji. Pazar je jedna od najprometnijih tačaka i za to na njemu treba najsposobnijeg redarstvenog osoblja.

Predsjedništvo parobrodarskog društva „Dalmatia“ sazvalo je za 19. maja t. g. IV. redovitu skupštinu svojih dioničara u Trstu.

Ovo je po redu četvrti put što to isto društvo sazivlje svoje skupštine samo u Trstu, premda ustanove statuta jasno određuju, da se skupštine imaju sazivati iza Trsta po redu u dalmatinskim gradovima Zadru, Šibeniku i Splitu, jamačno da time olakoti posjećivanje skupština i našim dioničarima iz Dalmacije, koji su zastupani u vrlo velikom broju, pa bi bez dvojbe imali potrebu da iznesu i prijedloge, jer se radi i o njihovim interesima. Ali dakako, radi li se o Dalmaciji, ona mora biti uvijek na zadnjem mjestu. Trebalo je, da sijelo društva bude u Trstu, pa sad i sve skupštine moraju se održavati u Trstu, samo da našim ljudima otežaju posjećivanje istih, jer im je naime skopčano sa ne malim troškom i istodobno su prinuđeni da za više dana zapuštaju svoje posle.

Dobili smo ovakih tužba sa više strana, pak se i mi pridružujemo ovom pravednom protestu zapostavljanja nas i naše Dalmacije i pozivljemo predsjedništvo „Dalmatiae“, da se u buduće drži propisa statuta, da tako i našim ljudima bude moguće su manje troška zastupati svoje interese, a na našim je dioničarima, da na skupštini prosvjeduju i dignu svoj glas proti takom kršenju ustanova, pak je nada, da se u buduće takva šta neće dogoditi.

Vrijednost turskih srećaka raste uprkos neprestanim krizama, što je najbolji dokaz za njihovu sigurnost i zanesljivost. Tko hoće kupiti tu izvrstnu i preporuke vrijednu srečku, neka čita današnji oglas „Srečke u korist Narodne hrvatske i Slovenske Straže“.

Zahvala.

Prigodom smrti blagopokojnog

ANTUNA MANDIČHA

svima onima, koji nam bijahu pri ruci te učestvovaše i odpratiše mrtve ostanke do zadnjeg počinka, milog nam pokojnika, najdublja hvala.

Osobita hvala veleuč. g. Dru. Filipu Colombani-u, liečniku-prvcnu i veleuč. g. Dru. Dragomiru Montani, koji uložise sav trud i vještinu, da pokojniku ublaže boli. Zahvaljujemo Don A. Suri-i, Don Vici Karadjoli i Fra Metodu Radiću, koji mu bijahu za celog bolovanja osobiti tješitelji, te koji ga pripremiše da dostojno ispusti svoju plemenitu dušu.

Napokon zahvaljujemo g. Pio Terzanoviću, trgovcu, g. E. Weissenbergu, gdje Barbari ud. Bonzio, koji nam bijahu u svemu pri ruci, te tako donekle ublažiše našu težku bol.

Još jednom svima naša najdublja hvala.

Šibenik, 10. svibnja 1913.

Obitelj Skubonja.

Naši brzogjavi.

Zar zapletaji opet?

London, 9 svibnja. Na pokliskarskoj reuniji opažaju se mnoge poteškoće. Opreke između Austrije i Rusije izbijaju opet na javu. Austrija i Italija hoće suverenu državu Albaniju, dok Rusija bi htjela, da Albanija ostane autonomna doduše, ali kao pokrajina Turske. Nema nade, da bi poteškoće tako lako svršile.

Nacrt Austrije i Italije glede Albanije.

London, 9 svibnja. Nacrt prikazan od Austrije i Italije na pokliskarskoj reuniji nije bio prihvaćen od drugih pokliskara velikih sila. Nije se o njemu uobće raspravljalo. Sve se odgadja.

Prognati djaci.

Zagreb, 9 svibnja. Zbog sudjelovanja u demonstracijama za balkanske Slavene mnogi su djaci od zagrebačkog redarstva istjerani iz Zagreba — tko na 3, tko na 4, a tko na 5 godina.

Prijestolonasljednik u audijenciji.

Beč, 9 svibnja. Prijestolonasljednik Franjo Ferdinand bio je jučer primljen od kralja u audijenciju. Audijencija je trajala dulje vremena.

Rusko mnenje.

Petrograd, 9 svibnja. U ovdašnjim neslužbenim krugovima vlada uzbuđenost zbog držanja vlade u pitanju Crne Gore. Sva prilika, da će za unutarnost Rusije ovo uzbuđenje imati posljedica, jer sve više rastu i očituju se simpatije ruske duše prema Slavenstvu.

Srbija i Bugarska.

Sofija, 9 svibnja. Niesu istinite viesti, po kojima bi između Srbije i Bugarske, došlo do konačnog suglasja u pitanju podieljenja osvojenog teritorija. Ta činjenica sve većma zabrinjuje duhove, jer može biti po obje države, kobna.

(Brzogjavi od danas, dok je list bio stavljen u stroj, niesu nam stigli).

Vodovode
i
Šmrkove
svih vrsti izradjuje
najveća slavenska tvrdka
Monarkije
A N T. K U N Z
Hranice (Morava).
Praktične upute i približni
troškovnici badava.

SREĆKE U KORIST NARODNE HRVATSKE I SLOVENSKE STRAŽE!

1,800.000

franaka iznose kod svakogodišnjih 6 vučenja

glavni zgoditci turskih srećaka!

Svaka srećka je izvučena i ima trajnu novčanu vrijednost! Kupovna se poravna u mjesečnim obrocima po samo 4 krune i 75 fil. Kupac si steče isključno pravo igranja već po uplati prvog obroka.

Iduće vučenje 1. lipnja 1913.

2,387.000

kruna dotično franaka iznose kod svakogodišnjih 15 vučenja glavni zgoditci izvrstne skupine 4 srećaka na mjesečne obroke po samo 6 kruna 25 fil. — Naručbe prima i obavijesti daje za srećkovno odijeljenje „Slovenske Straže“ g. VALENTIN URBANČIĆ, Ljubljana.

Primaju se provizijski zastupnici!

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY · PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

XII.

U Danskoj zavladao je mir — srećan, blažen mir. Od davnine vele: najmirnije je ono kraljevstvo, o kojem se čuje najmanje. — Ne čuje se zveka oružja, odrasli mladići sjede s roditeljima oko ognjišta, majka ne treba da plače za sinom, otac nije riješen potpore u starosti, prosci ne treba da oklijevaju, bojeći se boja, braća se nepraštaju sa sestrama, nekada djeca ne ostaju sirote, na licima je svuda smjeh, u dušama svuda mir, u glavama pokoj... Polje rodi zlatom, plug je najobičnije oružje... Gospodarstvo cvjeta, obrt se diže, bijede nema nigdje, glad ne trpe ni najsiromašniji ljudi... I nad tako srećnom državom širi svoja potajna krila biče topla, blaga daha, na licu s najzamamnijim osmijehom i na usnicama s riječima, pri kojima starac i starica zaboravlja na svoje nabore, na svoju sjeđu kosu, na svoju večer... A ime tom biču je: opća ljubav.

A u Danskoj na dlaku bilo je tako; možda još ljepše. Pero ni ne može da opiše, kako bi duša htjela.

O biskupu — stricu nije se ništa čulo... Bez sumnje se povukao u samoću... Kralj mu ponudio ma koji kraj, da živi u njemu slobodno po svojoj volji... A biskup se tom protivio...

„Kralju, ne čini to... Već samom svojom prisutnošću mogao bih kvariti vašu sreću... Koliko još mogu da živim... Tako sam dugo služio tijelu, sad treba da služim Bogu, kao što zahtjeva moj stalež...”

„Ako hoćeš, striče, utemeljit ću samostan i pozvat ću redovnike, koji su ti najmiliji...”

„I za tim ne težim... Hoću da budem sam — sam — sam — Samo te jedno molim — kralju... Ne slijedi me, ne ispituj za moje zaklonište... Nisam rad, da me se uznemiruje...”

„Bit će ti zadovoljeno...”

„Ako sam vas uvrijedio, oprostite...”

„Oprostit ćemo ti već...”

Biskup Valdemar, koji je, kao što se vidjelo zadnji put, poludio, opet je došao svijesti, u duši mu se razvedrilo.

Od onda o njemu ništa čuli nisu a i nigdje nisu pitali za njega...

Kraljeva žena počela je da gradi novi grad... Temeljni kamen položio je već stari kralj Valdemar; a ratovi nisu pustili Kodanju, ni da se razvije, a kamo li da procvjeta... A odmah prve godine za vladanja Valdemara II. počeo se dizati novi grad, širo se, bogatije se, rastao je, kao da je očaran zlatnim stapićem... Starci, koji su vidjeli u djetinjim godinama u tim krajevima još drvene, glinom omazane kuće, nisu htjeli da vjeruju svojim očima...

„Naša prababa, slavna kneginja Libuša, prorekla je gradu, koji je osnovala najsjajniju budućnost. Kad bi mogla i ja tako — kasna njezina unuka — u ovoj novoj svojoj domovini! Da bude Kodanj kralj Balta do skrajnih časova, kao što je već Prag cijele Češke kao što će i biti — za sve vijekove. Libušino proroštvo ostvaruje se svaki dan... O, da su mi oči, koje bi vidjele u budućnost, da bi znala, da li sam došla u tu državu za dobro, sreću i blagoslov ili ne!...”

Mlada danska kraljica već se sagibala i nad zipkom, iz koje su gledala na nju dva oka — isto onakva, kao da su ispala majci ispod čela, iz koje joj se smješile dvije usnice, kao očarane majčinim dahom, i obrazi, na kojima se potanko mogao da vidi izraz, koji se razlio po kraljičinom licu...

Da bude potpuna sreća na danskom dvoru, donijele su rode iz južnih krajeva dječaka, — milo djeteta, koje je moglo da učini majci najsrećnije časove... Sinu su dali očevo ime.

„Djed Valdemar bio je velik kralj, otac Valdemar je kralj pobjedilac, a što će biti sin Valdemar?”

Knez-biskup Andrija, muž vrlo plemenit i značajan kao čisto zlato, ustavio se kod ovih svojih riječi najprije kod dječaka a za tim na kraljevskim supruzima...

„Kad bi smjela Boga da još za nešto zanolim, već sad bi mu isprošila nadimak...”

„A kakav hoćeš nadimak, kakav želiš za dječaka još u koljevci, svjetla gospodjo?”

„Ako bude jednom vladao, da ga sav narod zove: „dobrim!”

Knez-biskup upro je pogled na zlatan krst, obješen u kraljevskoj sobi, sklopio je ruke, i izgledalo je, kao da mu oči orosile suzama.

„Valdemar veliki — pobjednik — dobrotiv! — Daj Bože, sve to, i blagoslovi svoju baštinu!”

Knez-biskup bio je u tom času sličan starodavnim prorocima u obećanoj zemlji, gdje sa svako obećanje i ispunilo...

Kraljica držala je dječaka u naručju i pritiskala ga na grudi. A muž ju šutke ljubio.

I sreća, koja je ušla u kraljevski grad, razlila je svoje zrake po cijeloj državi, osvjetlila je sve krovove, ozarila sva lica i prodrila u sve duše... A činilo se, da je našla put preko mora u slavenske države... A žali bože, da se to samo pričini...

Već na granici bodričke države bilo je zavidnih očiju, koje su očekivale osvjetničke ruke, da unište sreću, i paklenske noge, da ju zgaze, da se nikad više ne usudi u te krajeve.

Medju Bodricima širilo se neko doba čudno gibanje.

Bistro oko oca Dobrogosta vrlo dobro razlikovalo je postavljene mreže, u kojima treba da propadne tako nade puno sjeme, koje su posijala njegova usta, mreže, u koje bi se imao uhvatiti slavenski živalj, da mu se tako za uvijek zatre vratom.

I jitršeneć bivao je sve više smrknut.

Oči njegove mlade žene bivale su mutnije i mutnije... Glava joj padala sve niže na grudi... Mnogo je vremena prosjedila, gledala je prema moru i šutala je — šutala... Sam Bog znao je, što se događalo u njezinoj glavi. Više puta nenadno se izgubila i gdje god su je tražili, ni traga joj bilo nije... Sama se vraćala natrag...

Na oca Dobrogosta počeli su mjestima da gledaju nepovjerljivo. A vidjelo se, da ga još slušaju s pritaženim otporom... A kad je pitao ljude za uzrok tomu, rekli su mu, da ih iskušavaju bijesi. Drugi odgovor nije mogao da dobije od njih... I danas je ponovno govorio o tim stvarima s Niklotovim baštinikom.

„Spremaju se stvari, koje lako mogu da postanu gore od prošlih... Gospodine, čuvaj se i pazi!”

Bodrički knez Jitršeneć s pogledom kao da želi da nešto pita, ustavio se na starcu.

„Tudjinci potkopavaju nam zemlju pod nogama... Ne znam, gospodine, — ne znam — Kako je u Danskoj?”

„Mirno, srećno, tiho... Nedavno predale se kralju porodice na zapadnim obalama istočnoga mora... Danska slava raste i biva sve sjajnijom... Njezino svjetlo dopire ča do nas... Sve što je zlo nestat će... vidjet ćeš, da će nestati... Budi bezbrižan za svoj rod...”

(Nastavit će se).

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. slijedeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posli podne
povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posli podne;
povratak svake srijede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati posli podne
povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati posli podne
povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati posli podne
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake srijede u 6 sati pos. pod
povratak svaki ponedjeljak u 1.15 posli podne

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne
povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

MODERNO
U SVAKOM SLOGU
SOLIDNO IZRAĐENO
POKUČSTVO
DOBAVLJA SE NAJCIENIJE
U SKLADIŠTU POKUČSTVA
A. DELFIN-SIBENIK
VLASTITA TAPEJERSKA
I STOLARSKA RADIONA

NAJVEĆA DALMATINZLATARIJA
ANT. RADIĆ
SPLJET
(SPALATO)
Ilustrovane cjenike šalje badava.

KO ŽELI ZDRAVLJA
neka pohodi glasovito
Spljetsko sumporno kupalište
NAGY I DRUG
koje posjeduje, kako već poznato, najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.
Prospekte šalje uprava.

VELIKA ZLATARIJA
GI. PLANCIC
Vis-STARIGRAD-Valuluka
ŠIBENIK.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).
Utemeljeno godine 1820.
Više puta nagradjeno.
Kiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjednice
križni putevi, raspela, jaslice itd.
Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa
škrinjom, ne plaća naručitelj

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA
:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::
Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL
PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU, SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA
KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIHPAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Izvrstna roba!

Uz tvorničke cijene!

Moderne košulje	komad po	K 1-70
Biel spodu	" "	1-70
Boja za gospodu	" "	1-35
Velike ce za gospodu biele i u bojama	" "	1-
Moderne pregače za gospodje	" "	—80
Dječje pregače	" "	—60
Izvrstne košulje za gospodje	" "	1-20
Bječve za gospodu 12 pari	" "	3-60
Jake bječve za gospodje 12 pari	" "	4-80
Rubci u bojama za glavu 12 komada	" "	3-60
Žepni rubci u bojama	" "	1-50
Žepni rubci, fini, bieli	" "	1-30

Adolf Zucker i- Plzenj (Češka).
Veliki izbor rublja. — Prodaja u svim zemljama. — Cienici badava i franko.

JESAM LI PLATIO PREDPLATU?

Pozor! Pozor!

Gradjevni poduzetnici!

Izvrstno vapno, uz vrlo umjerene cijene
dobiva se kod

I. dalmatinske tvornice vapna
u TEPLJUHU kod Siverića.

Naručbe prima te daje potanje obavjesti
Podružnica Ljubljanske Kreditne banke u Splitu.